

Vantaan kaupungin osakkuus Suomi-Rata -hankeyhtiössä

VD/1877/08.00.00.00/2019

RV/ML/SB/HY-L

Liikenne ja viestintäministeriö on esittänyt rautatietoimialan kokonaisvaltaiseksi kehittämiseksi ja suurten raideliikenneinvestointien edistämiseksi valtion kokonaan omistamaa osakeyhtiötä "Oy Suomen Rata Ab:tä" (merkitty kaupparekisteriin 20.2.2019 toiminimellä Pohjolan Rautatiet Oy). Osakeyhtiö toimisi liikenne- ja viestintäministeriön omistajaohjauksessa ja muodostaisi konsernin perustamalla tytäryhtiökseen ns. hankeyhtiönä Suomi-Rata Oy:n (lentoaseman kautta kulkeva junayhteys Tampereelle), "Turun tunnin junan" ja Rail Baltica -yhtiön sekä lisäksi kalustoyhtiön ja kiinteistöyhtiön.

Hankeyhtiöiden tarkoituksena on edistää suuria raideliikenneinfrastruktuurin kehittämishankkeita. Hankeyhtiöiden toimialana olisi hankkeisiin ja muuhun kiinteistöomaisuuteen liittyvä suunnittelu, rakentaminen ja kehittäminen. Hankeyhtiöiden perustaminen edellyttäisi, että yhtiöihin tulisi omistajiksi kustakin hankkeesta hyötyviä julkisyhteisöjä, jotka sitoutuisivat alustavaan liiketoimintasuunnitelmaan ja yhtiön pääomittamiseen suunnitelman mukaisesti. Hankeyhtiöt mahdollistaisivat yhdyskuntarakenteen kehittämisen uusin rahoitusmekanismein ja laajemmalla rahoituspohjalla, mikä puolestaan mahdollistaisi aiempaa useampien hankkeiden toteuttamisen.

Alueiden ja seutujen saavutettavuus on Suomen kilpailukyvyyn ja menestyksen kannalta keskeistä. Suomi-Rata olisi myös Vantaan kannalta strateginen hanke. Ratayhteyden ensimmäinen osuus, ns. Lentorata, on Pasilasta Helsinki-Vantaan lentoaseman kautta Keravalle suunniteltu tunnelirata, jonka päätavoitteena on parantaa pääradan kapasiteettia sekä vähentää häiriöherkkyyttä erottelemalla eri nopeudella kulkevat kauko- ja lähijunat omille raiteilleen. Matkustajille tämä näyttäytyisi tiheämpinä lähi- ja kaukoliikenteen vuoroina sekä sujuvampana liikkumisena raiteilla. Suora vaihdoton yhteys nopeuttaisi matkaa lentoasemalle ja helpottaisi pääradan kapasiteettiongelmia lentomatrustajien määrän jatkuvasti kasvaessa. Edelleen on todettu, että Helsingin ja Tampereen välisen nopean ratayhteyden toteuttaminen edistää kaupunkiseutujen muodostumista yhteneväiseksi työssäkäyntialueeksi parantaen mahdollisuuksia työvoiman ja muiden resurssien liikkuvuudelle. Nopeat raide- ja lentoyhteydet ovat yritysten kansainvälisen saavutettavuuden kannalta keskeisiä.

Liikenne- ja viestintäministeriö on neuvotellut Helsingin, Vantaan ja Tampereen kaupunkien sekä Finavia Oyj:n kanssa Suomi-Rata -hankeyhtiön perustamisesta ja pääomittamisesta. Vantaan kaupunki katsoo tärkeäksi, että kaikki neuvotteluihin osallistuneet tahot tulevat hankeyhtiön osakkaiksi. Radan toteutuksen kokonaiskustannuksiksi on arvioitu 5,5 Mrd euroa ja hankeyhtiön ensimmäisen suunnitteluvaiheen pääomitustarpeeksi 30 milj. euroa. Valtion kautta hankeyhtiö Suomi-Rataan on sitouduttu sijoittamaan 16 milj. euroa. Muiden osakkaiden pääomituksen tarve on näin ollen 14 milj. euroa. Tästä Vantaan kaupungin osuus olisi enimmillään 4 milj. euroa.

Vantaan kaupunki on neuvotteluissa ilmoittanut, että kaupungilla on valmius sitoutua hankkeen tässä vaiheessa vain Suomi-Radan ensimmäisen vaiheen suunnittelun edellyttämään pääomittamiseen (enintään 4 milj. euroa). Myöhemmän suunnittelun sekä toteutuksen osalta pääomistus ja omistususuudet ratkaistaan erikseen eikä kaupunki ole niihin sitoutunut ilman uutta päätöksentekoa. Koko ratayhteyden suunnittelu rakentamisvalmiuteen asti maksaisi alustavien arvioiden mukaan noin 150 milj. euroa. Mahdollinen myöhempi lisäpääomitus ratkaistaan erikseen ja hankkeen pääomituksen kokonaistarve riippuu lopullisesta rahoituspohjasta.

Suomi-Rata -hankeyhtiön osakkaat sitoutuvat suunnittelemaan Helsingin rautatieaseman – Helsinki-Vantaa lentoaseman – Tampereen rautatieaseman välisen ratayhteyden niin, että matka-aika on Helsingin ja Tampereen välillä enintään yhden tunnin. Hankkeeseen osallistuvien on edistettävä ratayhteyden rakentamisen edellyttämää yleis- ja ratasuunnittelua sekä kaavoitusprosesseja omalta osaltaan. Tavoitteeksi on todettu, että hankkeen suunnitteluvalmius mahdollistaisi EU:n hankerahoituksen hakemisen heti EU:n uuden rahoituskauden alussa 2021. Valtion, muiden hankkeeseen osallistuvien julkisyhteisöjen ja EU-rahoituksen lisäksi ensimmäisen suunnitteluvaiheen jälkeen rahoittajiksi haetaan myös institutionaalisia sijoittajia.

Suomi-Rata -hankeyhtiö on tarkoitus perustaa maaliskuun 2019 loppuun mennessä.

Kaupunginhallitus 4.3.2019 § 14

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle, että

- a) Vantaan kaupunki lähtee osakkaaksi Suomi-Rata -hankeyhtiöön esitystekstissä mainituin periaattein,
- b) perustettavan yhtiön osakkeita merkitään enintään 4 milj. eurolla,
- c) vuoden 2019 talousarvion talousarviokohdassa 97 Osakkeet ja osuudet kaupunginhallituksen osakkeiden hankinnan määrärahaa lisätään 4 000 000 eurolla,
- d) Vantaan kaupunki sitoutuu tällä päätöksellä ainoastaan hankkeen suunnitteluun nyt päätettävällä sijoituksella, ja
- e) kaupunginhallitus hyväksyy lopullisen järjestelyn sekä osakkaiden kesken solmittavan osakassopimuksen erikseen myöhemmin.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Käsittely:

Merkittiin, että **kaupunginhallituksen jäsen Pirkko Kotila** esitti asian palauttamista valmisteluun.

Puheenjohtaja totesi, että palautusesitys raukeaa kannattamattomana.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia; esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kaupunginjohtaja Ritva Viljanen, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)